

Aansprakelijkheidsverzekering voor onderwijsinstellingen

Iedere rechtspersoon kan aansprakelijk gesteld worden voor schade die hij - of iemand waarvoor hij aansprakelijk is - aan iemand anders toebrengt. Deze aansprakelijkheid kan voortvloeien uit wettelijke bepalingen (de onrechtmatige daad) of uit een contractuele verplichting.

Inleiding

De school kan aansprakelijk worden gesteld voor schade aan derden. Aansprakelijkheid is gebaseerd op de wet en komt bijvoorbeeld voort uit: onrechtmatige daad, risicoaansprakelijkheid of stageovereenkomsten.

Wie zijn er verzekerd?

De verzekering geldt zowel voor de rechtspersoon als voor natuurlijke personen.

De verzekerden zijn: _ het bestuur; _ bestuursleden; _ de leden van de oudervereniging, medezeggenschapsraad en soortgelijke organen; _ gastdocenten: gastsprekers e.d.; _ werknemers; _ stagiaires en andere inleenkrachten; _ leerlingen; vrijwilligers, overige die op verzoek van de school aan met de school verband houdende activiteiten deelnemen.

Zorgplicht school

Of de school aansprakelijk is voor de schade hangt af van de vraag of de school aan haar zorgplicht heeft voldaan. Op scholen rust een bijzondere zorgplicht, een verantwoordelijkheid ten opzichte van de gezondheid en veiligheid van de leerlingen. Ten eerste rust op de school de zorgplicht voor een veilige omgeving (vb. lokalen, schoolplein). Ten tweede bestaat er een zorgplicht voor de school als toezichthouder, bijvoorbeeld op het schoolplein en tijdens sport en spelsituaties.

In het geval van een ongeval is de school aansprakelijk als de zorgplicht geschonden is. Van een school wordt niet verwacht dat op elk kind of elke situatie direct toezicht kan worden gehouden. Vooral jonge kinderen kunnen in hun enthousiasme en onbevangenheid dingen doen die schade tot gevolg hebben. Een school of leraar kan dit niet altijd voorkomen. Het is onmogelijk en onwenselijk het (speel)gedrag van kinderen zo te begrenzen dat daarmee elke kans op ongelukken uitgesloten is.

Hoe ver de zorgplicht van de school reikt en welke maatregelen de school moet nemen hangt af van de specifieke omstandigheden.

Onderstaand een aantal aandachtspunten voor het inschatten van de risico's en de te nemen maatregelen: _ te verwachten risico's bij de omstandigheid of activiteit; _ de dreiging van schade: _ de mogelijkheid en noodzakelijkheid om actie te ondernemen; _ het bestaan van een reële verhouding tussen de moeite en kosten van het ondernemen van actie. Als de kans op schade toeneemt, is het raadzaam maatregelen te nemen om de (voorzienbare) schade te voorkomen. Tijdens sport- en spelsituaties geldt dat hoe groter het risico op ongevallen is, des te zwaardere eisen aan de zorgplicht van de school wordt gesteld. De school kan mogelijk niet alle schade voorkomen, maar dient aan te kunnen tonen voldoende inspanningen te hebben geleverd om aan de zorgplicht te hebben voldaan.

Een eiser dient bij schade te bewijzen dat de school zich onvoldoende heeft ingespannen en geen of onvoldoende maatregelen heeft genomen de schade te voorkomen. Tevens dient benadeelde aan te tonen dat de schade het gevolg is van het onrechtmatig handelen van de school.

Schade

Onder schade in de zin van deze verzekering wordt verstaan: _

- personenschade
- zaakschade
- vermogen schade

Werkoriëntatie-projecten, leerwerkbedrijven en stage

De verzekering dekt de schade toegebracht aan derden of aan het stageverlenend adres door leerlingen tijdens werkoriëntatie-projecten, stages en leerwerktrajecten veroorzaakt tijdens de uitoefening van de werkzaamheden. Aan deze dekking zijn wel een aantal criteria en voorwaarden verbonden en de stageovereenkomst speelt hierbij een rol. Wanneer in de stageovereenkomst is opgenomen dat schade aan zaken van het stageverlenend bedrijf veroorzaakt door de leerling wordt vergoed, dan zal op basis van deze verzekering de schade worden vergoed tot een bedrag van € 100.000,- per aanspraak. De dekking op het stageverlenend adres geldt vanaf het moment van aankomst (voor het verrichten van de stageactiviteiten) tot het moment van het verlaten van het stageverlenend adres (na het beëindigen van de stageactiviteiten). Stages in het buitenland zijn meeverzekerd. Voor stages is vereist dat er een stageovereenkomst is gesloten.

Het gebruik van motorrijtuigen tijdens stage/leerwerktraject

Schade aan het motorrijtuig is verzekerd tot een bedrag van € 50.000,- per aanspraak. Schade veroorzaakt met of door motorrijtuigen is meeverzekerd, mits de schade niet door een andere verzekering wordt vergoed. De schade dient door de leerling tijdens de uitoefening van de stagewerkzaamheden te hebben plaatsgevonden (of hiermee in verband te staan) en op het terrein van het stageadres te zijn veroorzaakt. Er is geen dekking onder deze verzekering voor schade met of door motorrijtuigen, wanneer er sprake is van gebruik op de openbare weg. Voor schade veroorzaakt door een stagiair met of door een motorrijtuig, geldt dat het bovenstaande alleen van toepassing is boven het bedrag dat het stageverlenend bedrijf verplicht is te verzekeren krachtens de wet.

Aansprakelijkheid voor leerlingen

De school is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor gedragingen van de leerlingen. De verantwoordelijkheid voor het handelen en gedragingen van leerlingen ligt, afhankelijk van de leeftijd: bij de ouders van en/of bij de leerling. Wanneer de leerling nog niet de leeftijd van 14 jaar heeft bereikt, zijn de ouders aansprakelijk voor de gedragingen van hun kind. De ouders kunnen zich hiervoor particulier verzekeren. Voor leerlingen van 14 en 15 jaar geldt dat zowel de leerling als de ouder aansprakelijk kan zijn voor gedragingen van de leerling. Ouders zijn niet aansprakelijk als zij aantonen dat zij de gedragingen niet hebben kunnen voorkomen. Vanaf 16 jaar zijn leerlingen aansprakelijk voor hun eigen gedrag.

De aansprakelijkheid van leerlingen is secundair meeverzekerd voor activiteiten die plaatsvinden binnen de lesuren of verband houden met activiteiten die in schoolverband worden ondernomen. De particuliere aansprakelijkheidsverzekering gaat voor.

Goed werkgeverschap

Volgens recente uitspraken van de Hoge Raad gaat de werkgeversaansprakelijkheid verder dan alleen de plicht om te zorgen voor een veilige werkplek tijdens werktijd. De school als werkgever kan aansprakelijk zijn als een van de medewerkers een ongeval overkomt tijdens deelname aan het verkeer, personeelsfeestje of bedrijfsuitje. Van de werkgever wordt 'goed werkgeverschap' verlangd. Dit houdt onder andere in dat een werkgever dient zorg te dragen voor een 'behoorlijke verzekering. Aanspraken gebaseerd op artikel 7:61 1 BW in verband met het niet onvoldoende aanwezig zijn van een verzekering die een werknemer schadeloos stelt, zijn gedekt onder de verzekering indien op enig moment sprake is geweest van een personen- of zaakschade aan de zijde van een ondergeschikte.

Dekking

Verzekerden onderling zijn op grond van de polisvoorwaarden ook 'derden' jegens elkaar. Een fout van een vrijwilliger waardoor een leerkracht schade lijdt valt in beginsel ook onder de dekking van de aansprakelijkheidsverzekering.

Uitsluitingen

Uitgesloten onder de verzekering is onder andere: _ opzettelijk of met goedvinden veroorzaakte schade; _ schade veroorzaakt met of door motorrijtuigen (ook tijdens stages op de openbare weg); _ schade ten gevolge van een milieuaantasting, tenzij het gevolg van een plotselinge onzekere gebeurtenis.

Voorbeelden

- a. Tijdens een voetbalwedstrijd vliegt de bal tegen het hoofd van een speler waardoor zijn bril beschadigt. De schade is het gevolg van een ongelukkige samenloop van omstandigheden en niet het gevolg van onrechtmatig handelen. De veroorzaker is niet aansprakelijk voor de schade.
- b. Op het schoolplein ligt een aantal tegels los en de schoolleiding is daar meerdere keren op geweest. Men heeft daar echter niets aan gedaan. Een ouder valt over deze losliggende tegels met letsel tot gevolg. De schoolleiding is aansprakelijk omdat zij in strijd met de maatschappelijke zorgvuldigheid heeft gehandeld, door geen actie te ondernemen. De schade dient te worden vergoed.
- c. Een leerling loopt op school letsel op, doordat andere kinderen een stalen deur met kracht dicht duwen. De toezichthoudende pleinwacht, die niet het gehele plein kon overzien, hield ten tijde van het ongeval toezicht op honderd kinderen. Door het gebrek aan voldoende toezicht, heeft de school meer risico genomen dan redelijkerwijs verantwoord was en daarmee haar zorgplicht geschonden.
- d. Een leerling heeft haar kleding beschadigd aan een uitstekende spijker. De school is hiervoor aansprakelijk.
- e. Tijdens de handarbeidles is verf over de kleding van een leerling gevallen. De school kan geen toezicht houden op elke leerling en de schade voorkomen, de school is niet aansprakelijk.
- f. Een leerling geeft zijn medeleerling een duw waardoor deze zijn evenwicht verliest en valt. De leraar bevond zich op dat moment in een andere gedeelte van het klaslokaal. De ouders stellen de school aansprakelijk voor de geleden schade wegens schending van de zorgplicht door de school en leraar. De school hoeft de schade niet te vergoeden omdat het onmogelijk is op elk kind zodanig toezicht te houden dat elke onregelmatigheid direct wordt opgemerkt en er direct kan worden ingegrepen.
- g. Tijdens de gymles valt een twaalfjarig meisje van de bok, waardoor zij blijvend letsel aan haar pols oploopt. De leraar is tekortgeschoten in zijn zorgplicht omdat hij onvoldoende opvangsters naast de bok had geplaatst. Dat die maatregelen niet in alle gevallen voldoende zijn om de gevolgen van de val te voorkomen, doet daaraan niets af. De school is aansprakelijk voor het ongeval.